

Fred Kistenkas

WORTELOPDRUK

foto Fred Kistenkas

Terecht maakte de Vereniging van Bos- en Natuurterreineigenaren (VBNE) zich zorgen over de risicomidende samenleving waarin bosbeheerders wel erg snel aansprakelijk leken te worden gesteld voor vallende takken of wortels die bij boswandelaars en fietsers valpartijen of andere schade veroorzaakten. De zorgplicht voor beseigenaren was wel erg groot: 'Een serieus uitgeoefende zorgplicht kost bijna meer dan de openstel-

lingsbijdrage oplevert.' Op deze plek heb ik ook enkele keren gemopperd op die in mijn ogen veel te makkelijke aansprakelijkheid van beseigenaren. Het viel mij in de rechtspraak op dat rechters vaak met een stedelijke bril naar ons landelijk gebied keken en uitgingen van aloude criteria uit een casus uit de Delftse binnenstad: de zogenoemde kelderluik-criteria (zie *Vakblad* #134, 2017 *Bosveiligheid* en *Vakblad* #151, 2019 *Natuurborden*).

In de stad mag je misschien asfalt zonder wortelopdruk verwachten, maar in het bos natuurlijk niet. Toch leek dat laatste niet echt tot de rechtspraak te zijn doorgedrongen. In de natuur aanvaard je naar mijn mening een veel hoger risico dan op een fietspad in de stad. In de stad heb je veel minder bomen en kun je risicobomen veel beter in de gaten houden. Ook zullen geen voortwoekerende bramenstengels je in het gezicht zwiepen of zul je je enkel niet verstuiken in een molshoop. U en ik weten dat de wilde natuur veel gevaarlijker is dan een Delfts café met zijn kelderluik en een enkele goed onderhouden stadspataan.

Gelukkig ziet de rechter dat nu eindelijk ook. In een uitspraak deze zomer van de Rechtbank Oost-Brabant¹ zegt de rechter heel duidelijk: 'Een fietser die gebruik maakt van een (geasfalteerd) fietspad in een bosrijke omgeving, waar bomen op korte afstand van het fietspad groeien, zal geen volledig egaal wegdek mogen verwachten.' Dat is goed nieuws voor de beseigenaar en de wegbeheerder. U kunt deze uitspraak gaan gebruiken tegen claims van recreanten die denken dat ze ook in de natuur recht op stadse veiligheid zouden moeten hebben en die dus een egaal wegdek eisen. In deze zaak gaat het om wortelopdruk; een hobbel in het asfalt van het fietspad langs de provinciale weg naar Hoogerheide. Onder het wegdek groeiende boomwortels dus; iets wat heel normaal is in of bij het bos. Een wielrenner komt ten val: klap op de velg. Daardoor raakt de wielrenner met zijn racefiets van het fietspad en schampt hij een houten paaltje 'waarna hij uit balans raakte en ten val kwam op zijn rechterschouder'. Diagnose: schouderluxatie en *frozen shoulder*.

De rechter vindt dat hier niks aan de hand is. Misschien was deze magistraat ook mountainbiker want wij zijn wel gewend aan boomwortels en vallen en opstaan. Hij zegt letterlijk dat het voor gebruikers van een rijwielpad langs een bosrand niet uitzonderlijk is om zo'n oneffenheid tegen te komen. Eindelijk speelt de omstandigheid dat het hier geen glad stadsasfalt maar bos en natuur betreft een cruciale rol voor de aansprakelijkheid. En omdat er geen sprake is van een gevaarlijke situatie was er ook geen verplichting om een zoveelste waarschuwingsbord te plaatsen. Ik vind dit echt een heel goede uitspraak voor onze beroepsgroep. Hopelijk is dit het begin van nieuwe jurisprudentie waarbij wij niet voor iedere vallende tak of omhoog groeiende boomwortel aansprakelijk kunnen worden gesteld.

fred.kistenkas@wur.nl

¹ Rb Oost-Brabant 2 juli 2024 (*Fietsongeval door wortelopdruk in gemeente Putte*) ECLI:NL:RBOBR:2024:3114.